

Китоби Дониёл — рақами яксаду ҳашт

Ошкор сохтани рамзшиносии нубувватӣ: таҳлили ҳамаҷонибаи ҳафт карнай дар Ваҳй

Jeff Pippenger

2024-02-29

Вияям Миллер дар бораи ҳафт калисо, ҳафт мӯҳр ва ҳафт карнай дар китоби Ваҳй нури бузурге гирифт. Ў он рамзҳои пешгӯиро дар доираи ду қудрати харобкунанда — бутпарастӣ ва пас аз он папизм — ҷой дод. Ў ҳар як хусусияти пешгӯии он рамзҳоро надид, аммо он чиро ки дид, фаҳмиши бунёдии таърихи дохилӣ ва таърихи берунии калисои Худоро аз замони ҳаввориён то охири ҷаҳон барқарор намуд. Таърихи дохилӣ бо калисоҳо ифода ёфта буд, ва таърихи берунии калисоҳо бо мӯҳрҳо ифода ёфта буд. Ў дид, ки карнайҳо рамзҳои довариҳои Худо бар Рум мебошанд, ки довариҳои Худо бар Румро дар охири ҷаҳон намунасозӣ мекарданд, гарчанде ки ӯ надид, ки Рум дар охири ҷаҳон аз иттиҳоди сечониба иборат буд.

Китобе, ки Уриё Смит бо унвони «Дониёл ва Ваҳй» навиштааст, баъзе ақидаҳои нодурустро дар бар мегирад, аммо он аз ҷониби хоҳар Уайт ҳамчун «дасти ёрирасони Худо» муайян карда шуд. Ў изҳор дошт, ки он бояд ҳамроҳ бо «Муборизаи Бузург», «Падарон ва Анбиё» ва «Орзуи Асрҳо» паҳн карда шавад. Тавсияи қавии ӯ маънои онро надошт, ки ин китоб дар ҳамон сатҳи илҳомбахши китобҳои худи ӯ қарор дорад, балки он ки ин китоб «таълимоти олиҷаноб»-ро дар бар дорад ва барои «ба дониши ҳақиқат овардани бисёр ҷонҳои азиз» масъул будааст.

Ин китоб аз мантиқи нубуввати Миллеритӣ истифода мебарад ва ҳамзамон бо мафҳумҳои нубуввате ҳамроҳ аст, ки то пеш аз 22 октябри соли 1844 дида нашуда буданд. Мо ҳангоми баён намудани татбиқи сегонаи се Вой ба порчаҳои ин китоб мурочиат хоҷем кард.

Миллер изҳор дошт, ки «ҳафт карнай таърихи ҳафт ҷазои махсус ва сангинест, ки бар замин, ё бар салтанати Рум, фиристода шудаанд». Чор карнаии аввал ҷазоҳоро ифода мекунад, ки бар Руми бутпараст оварда шуданд, ва карнайҳои панҷуму шашум ҷазоҳои Худо буданд, ки бар Руми папавӣ оварда шуданд, аммо Миллер дарнаёфт, ки карнаии ҳафтум ҷазои Худоро бар Руми Модернӣ ифода мекард. Дар бораи ҳафт мӯҳр ва ҳафт карнаии Ваҳй суҳан гуфта, Урия Смит навишт:

«Пас аз гирифтани китоб, Барра фавран ба кушодани муҳрҳо шурӯъ мекунад; ва диққати ҳавворӣ ба манзараҳое ҷалб мешавад, ки зерини муҳр руҳ медиҳанд. Рақами ҳафт аллакай ҳамчун ифодакунандаи комилият ва камол дар Навиштаҳо қайд шудааст. Бинобар ин, ҳафт муҳр тамоми як навъи муайяни воқеаҳоро дар бар мегиранд, ки эҳтимолан то замони Константин мерасанд, ва ҳафт карнай силсилаи дигари дигареро аз он замон ба баъд; ин наметавонад дуруст бошад. Карнайҳо силсилаи воқеаҳоро ифода мекунад, ки ҳамзамон бо воқеаҳои муҳрҳо руҳ медиҳанд, аммо тамоман хусусияти дигар доранд. Карнай рамзи ҷанг аст; аз ин рӯ, карнайҳо ошӯбҳои бузурги сиёсиро нишон медиҳанд, ки бояд миёни халқҳо дар давраи Инчил ба амал оянд. Муҳрҳо

воқеаҳои дорои хусусияти динӣро ифода мекунанд ва таърихи калисоро аз оғози давраи масеҳӣ то омадани Масеҳ дар бар мегиранд». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 431.

Карнай рамзи ҷанг ва ошӯби сиёсӣ. Смит, дар бораи ояти дуҷуми боби ҳаштуми китоби Ваҳй сухан ронда, мегӯяд:

«ОЯТИ 2. Ва ман ҳафт фариштаеро дидам, ки дар ҳузури Худо меистоданд; ва ба онҳо ҳафт карнай дода шуд».

«Ин оят силсилаи нави воқеаҳои ҷудогона ва мустиқро муарриф мекунад. Дар мӯҳрҳо мо таърихи калисоро дар давраи он чизе, ки давраи инҷили номида мешавад, доштем. Дар ҳафт карнай, ки акнун муарриф мешаванд, мо воқеаҳои асосии сиёсӣ ва ҷангиро дорем, ки мебоист дар ҳамон давра ба вуқӯъ пайванданд». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 476.

Мӯҳри ҳафтум дар шаш ояти аввали боби ҳаштуми Ваҳй қушода мешавад, ва дар пасманзари қушода шудани мӯҳри ҳафтум, ҳафт фаришта бо ҳафт карнай омода мешаванд, ки бинавозанд.

Ва ҳангоме ки Ҷ мӯҳри ҳафтумро қушод, дар осмон тақрибан ним соат ҳомӯшӣ ҳукмфармо шуд. Ва ман он ҳафт фариштаро дидам, ки назди Худо меистоданд; ва ба онҳо ҳафт карнай дода шуд. Ва фариштаи дигаре омада, назди қурбонгоҳ истод, дар даст мичмари тиллоӣ дошт; ва ба ӯ бухури бисёре дода шуд, то онро бо дуоҳои ҳамаи муқаддасон бар қурбонгоҳи тиллоие, ки пеши тахт буд, пешкаш намояд. Ва дуди бухур, ки бо дуоҳои муқаддасон буд, аз дасти фаришта ба ҳузури Худо боло рафт. Ва фаришта мичмарро гирифта, онро аз оташи қурбонгоҳ пур кард ва бар замин андохт; ва овозҳо, ва раъдҳо, ва барқҳо, ва заминларзае ба амал омад. Ва он ҳафт фариштае ки ҳафт карнай доштанд, худро барои карнай навохтан омода карданд. Ваҳй 8:1–6.

Як аномалияи нубувватӣ вучуд дорад, ки мо онро дар мақолаҳои пешин муайян карда будем, аммо то ҳанӯз падидаи махсуси нубувватии онро ба таври мушаххас баррасӣ накардаем. Он аномалия ин аст, ки рамзҳои, ки пайдарпайии аломатҳои марҳилавино дар таърихи нубувватӣ намояндагӣ мекунанд, ҳама дар анҷоми ҳамон таърихе, ки намояндагӣ мекунанд, ҷамъ оварда мешаванд. Мо нишон додаем, ки ҷаҳор насли адвентизми Лоудикия, ки бо ҷаҳор макрӯҳоти боби ҳаштуми Ҳизқиёл намояндагӣ шудааст, аломатҳои марҳилавии мушаххасро ишора мекарданд, аммо ҳар яке аз онҳо, ҳамаҷун озмоиш, дар таърихи мӯҳргузори ясаду чилу чор ҳазор тақрор мешавад. Ин аномалия ҳамаҷунин дар ҳафт карнай ёфт мешавад, зеро гарчанде ки онҳо доварҳои мушаххасро бар Руми бутпараст, папавӣ ва муосир намояндагӣ мекунанд, ҳамаи онҳо бори дигар ҳангоме ҷамъ меоянд, ки довари иҷро бар Руми муосир аз қонуни якшанбе ба зудӣ оянда оғоз меёбад.

Ҳафт карнай санаҳои мушаххасе доранд, ки дар гузашта иҷро шудаанд, аммо ҳама Ҷаҳор Уайт ҳамаҷунин ҳафт фариштаро бо ҳафт карнай дар Ваҳй боби ҳашт дар таърихи қонуни якшанбе ба зудӣ оянда ҷой медиҳад.

«Ва ҳангоме ки Ў мӯҳри панҷумро кушод, ман дар зери қурбонгоҳ қонҳои онҳоеро дидам, ки барои каломии Худо ва барои шаҳодате ки нигоҳ медоштанд, кушта шуда буданд; ва онҳо бо овози баланд нидо карда, меғуфтанд: “То ба кай, эй Худованди муқаддас ва ҳақ, ҳукм намекуни ва хуни моро аз сокинони замин интиқом намегирӣ?” Ва ба ҳар яки онҳо либосҳои сафед дода шуд [Онҳо пок ва муқаддас эълон карда шуданд]; ва ба онҳо ғуфта шуд, ки боз андаке ором гиранд, то даме ки ҳамхизматони онҳо низ ва бародаронашон, ки мисли онҳо кушта хоҳанд шуд, пурра гарданд» [Ваҳй 6:9–11]. Дар ин ҷо манзараҳое ба Юҳанно нишон дода шуданд, ки воқеият набуданд, балки он чизе буданд, ки дар як давраи вақт дар оянда ба вуқӯ хоҳанд омад.

«Ваҳй 8:1–4 иқтибос оварда шудааст». Manuscript Releases, ҷилди 20, 197.

Дар порчаи қаблӣ Хоҳар Уайт муколама ва иҷроиши муҳри панҷумро ба он даврае татбиқ менамояд, ки дар боби ҳашт ҳафт фаришта наздик аст карнай навозанд, вале ҳамчунин ҳамин тасвириро ба таърихи ду овози Ваҳй, боби ҳаждаҳум, низ нисбат медиҳад.

«Ҳангоме ки мӯҳри панҷум кушода шуд, Юҳанно Ваҳйбин дар рӯё зери қурбонгоҳ ҷамоатеро дид, ки ба хотири Каломии Худо ва шаҳодати Исои Масеҳ кушта шуда буданд. Пас аз ин манзараҳое фаро расиданд, ки дар боби ҳаждаҳуми Ваҳй тавсиф шудаанд, ҳангоме ки онҳое ки амин ва ростинанд, аз Бобил даъват карда мешаванд, ки берун оянд. [Ваҳй 18:1–5, иқтибос оварда шудааст.]» Manuscript Releases, ҷилди 20, 14.

Ҳафт карнай довариҳои Худоро дар таърихи Руми бутпараст, папавӣ ва муосир ифода мекунанд, вале онҳо ҳамчунин дар таърихи 11 сентябри соли 2001 ва садои дуҷуми қонуни якшанбеи ба зудӣ оянда низ таҷассум ёфтаанд. Пас аз баррасии шаш ояти аввали боби ҳаштуми Ваҳй, Урия Смит ба баёни иҷроҳои таърихии чор карнаи аввал оғоз мекунад.

«Мавзӯи ҳафт карнай дар ин ҷо аз нав идома дода мешавад ва боқимондаи ин боб ва тамоми боби 9-ро фаро мегирад. Ҳафт фаришта худро барои навохтани карнайҳо омода месозанд. Навохтани онҳо ҳамчун тақмили нубуввати Дониёл 2 ва 7 ворид мегардад ва аз пароканда шудани империяи қадимаи Рум ба даҳ қисмати он оғоз меёбад, ки аз онҳо, дар чор карнаи аввал, тавсифе дорем». Урия Смит, Daniel and Revelation, 477.

Смит муайян месозад, ки чор карнаи аввал доварҳои Худо бар Руми бутпараст буданд. Ў ояти ҳафтумро иқтибос меорад, ки вижагиҳои нубуввати карнаи аввалро муайян мекунад, ва сипас иҷрошавии таърихии онро нишон медиҳад.

«Аввалин ҷазои саҳт ва гароне, ки дар ҷараёни сукути Рими Ғарбӣ бар он нозил гардид, ҷанг бо готҳо таҳти роҳбарии Аларик буд, ки барои ҳамлаҳои баъдӣ роҳ кушод. Марги Феодосий, императори Рум, дар моҳи январӣ соли 395 рух дод, ва пеш аз поёни зимистон готҳо таҳти роҳбарии Аларик бар зидди империя силоҳ ба даст гирифтанд.

Ҳамлаи аввал зери роҳбарии Аларих Фракия, Македония, Атика ва Пелопоннесро хароб кард, вале ба шаҳри Рум нарасид. Аммо дар ҳамлаи дуҷуми худ, сарвари готҳо аз Алп ва Апеннин гузашт ва назди деворҳои «шаҳри абадӣ» падидор шуд, ки он ба зудӣ тӯмаи ҳашими варварон гардид.

«Садои карнаи аввал ба қариби поёни асри чорум ва баъд аз он рост меояд ва ба ин ҳучумҳои вайронгари империяи Рум зери дасти готҳо ишора мекунад». Урия Смит, Daniel and Revelation, 478.

Смит Аларикро ҳамчун рамзи довариҳои Худо бар Рими бутпараст, ки бо карнаи аввал муаррифӣ шудааст, муайян мекунад. Ҳар яке аз карнаҳои шахсияти таърихӣ дорад, ки он карнаро намоёндагӣ мекунад; Аларик омадани карнаи аввалро аз охири асри чорум намоёндагӣ мекунад. Миллер наметавонист бубинад, ки ин карна бар Рум ба сабаби ҷорӣ намудани риояи рӯзи якшанбе оварда шуда буд, зеро ҳуди Миллер ниғахдорандаи рӯзи якшанбе буд. Смит низ ин воқеиятро аз даст дод, аммо Смит дарк кард, ки нахустин қонуни иҷбории рӯзи якшанбе аз ҷониби Константин дар соли 321 ҷорӣ карда шуд. Қоидаи пешгӯёнаи марбут ба ҷорӣ намудани риояи рӯзи якшанбе ҳамеша яқсон аст, зеро Худо ҳаргиз тағйир намеёбад, ва он қоида ин аст, ки «осияти миллӣ аз паи ҳаробии миллӣ меояд». Аларик оғози ҳаробии миллиро намоёндагӣ мекунад, ки маҳз дар ҳамон давраи оғоз ёфт, ки Константин нахустин қонуни рӯзи якшанберо ба тасвиб расонд.

Смит суҳанаширо идома дода, ояти ҳаштумро иқтибос меорад, ки карнаи дуюмро муайян мекунад, ва сипас шарҳи худро идома медиҳад:

«Империяи Рум, баъд аз Константин, ба се қисм тақсим карда шуд; ва аз ҳамин ҷост он ишораи тақроршаванда, “сеяки одамон” ва ғайра, ки ба сеяки он империя, ки зери тозиёнаи азоб буд, ишора мекунад. Ин тақсимои подшоҳии Рум ҳангоми марги Константин, миёни се писари ӯ — Константи́й, Константи́ни II ва Констанс — сурат гирифт. Константи́й соҳиби Шарқ гардид ва қароргоҳи худро дар Константинопол, пойтахти империя, муқаррар кард. Константи́ни Дуюм Бритониё, Ғол ва Испанияро дар ихтиёр дошт. Констанс Иллирикум, Африқо ва Италияро дар ихтиёр дошт. (Ниг. Таърихи Калисоии Сабин, саҳ. 155.) Дар бораи ин воқеияти маъруфи таърихӣ, Эллиотт, ҷунон ки Алберт Барнс дар тавзеҳоти худ бар Ваҳй 12:4 иқтибос кардааст, мегӯяд: “Дастикам ду бор, пеш аз он ки империяи Рум ба таври доимӣ ба ду қисм — Шарқӣ ва Ғарбӣ — тақсим шавад, тақсимои сегонаи империя вучуд дошт. Аввалинаш дар соли 311 милодӣ рух дод, вақте ки он миёни Константин, Ликийӣ ва Максимин тақсим карда шуд; дигаре бошад, дар соли 337 милодӣ, ҳангоми марги Константин, миёни Констанс ва Константи́й.”» Урайя Смит, Дониёл ва Ваҳй, 480.

Падидаи таърихӣ ба се қисм ҷудо шудани Рум, ва ҳамчунин ба ду қисм ҷудо шудани он, ки муаррихоне, ки Смит ба онҳо истинод мекунад, аз он ёдовар мешаванд, унсурҳои он Рум мебошанд, ки иттиҳоди сегонаи Руми Мутачаддида муайян месозанд; иттиҳоде, ки сохтореро ташкил медиҳад, ки ба ду қисм ҷудо шудааст ва омезиши калисо ва давлатро ифода мекунад. Вақте ки Смит идома медиҳад, ӯ сипас шахсияти таърихӣ марбут ба карнаи дуюмро муайян мекунад.

«Таърихи марбут ба садо додани карнаи дуюм, ошкоро ба ҳамла ва фатҳи Африқо ва баъдан Италия аз ҷониби Генсерикӣ даҳшатнок тааллуқ дорад. Фатҳҳои ӯ, дар аксари мавридҳо, БАҲРӢ буданд; ва пирӯзҳои ӯ “монанди кӯҳи бузурге, ки аз оташ месӯхт, ба баҳр андохта шуд”. Кадом сурати баён наметавонист беҳтар, ё ҳатто ба ин андоза хуб,

бархӯрди нерӯҳои баҳрӣ ва вайронии умумии ҷангро дар соҳилҳои баҳрӣ тасвир намояд? Ҳангоми тавзеҳи ин карнай, мо бояд дар ҷустуҷӯи баъзе воқеаҳои бошем, ки ба олами тичорат таъсири махсус доранд. Рамзе, ки истифода шудааст, табиатан моро водор месозад, ки нооромӣ ва ошӯбро интизор шавем. Ҷуз ҷанги шадидаи баҳрӣ чизе пешгӯиро ба иҷро намерасонд. Агар садо додани ҷор карнаи аввал ба ҷаҳонро воқеаи назаррас вобаста бошад, ки ба сукути империяи Рум мусоидат карданд, ва карнаи аввал ба ҳаробиҳои готҳо тахти сарвари Аларик ишора кунад, пас дар ин ҷо мо табиатан ба амали навбатии ҳамла менигарем, ки қудрати Румро тақон дод ва ба сукути он мусоидат кард. Бузургтарин ҳамлаи баъдӣ ҳамлаи “Генсерик даҳшатнок” буд, дар сари вандалҳо. Давраи фаъолияти ӯ солҳои 428–468 милодӣ фаро мегирад. Ин пешвои бузурги вандалҳо қароргоҳи асосии худро дар Африқо дошт....»

«Дар бораи нақши муҳиме, ки ин роҳзани ҷасур дар сукути Рум бозид, ҷаноби Гиббон чунин суханони пурмаъноеро ба қор мебарад: “Генсерик, ному, ки дар вайроншавии империяи Рум сазовори мартабае баробар бо номҳои Аларик ва Атилла гардидааст.”»
Уриё Смит, *Daniel and Revelation*, 481, 484.

Смит, иқтибос оварда аз муаррих Гиббон, ки рамзҳои таърихӣ се карнаи аввалро нишон дода буд, муайян кард, ки Генсерик карнаи дуюм буд, ва сипас гуфт, ки Генсерик «сазовори мартабаи баробар бо Аларик ва Атилла буд». Аларик карнаи аввал аст, Генсерик дуюм, ва Атиллаи ҳунӣ карнаи сеюм буд, ки дар ояти даҳум ба он ишора шудааст. Смит қайд кард, ки карнаи дуюм, ки аз ҷониби Генсерик ифода меёбад, таърихи «428-468»-ро намоёндагӣ мекард. Сипас Смит ояти даҳумро иқтибос меорад, ки карнаи сеюмро муайян мекунад, ва ба баёни худ идома медиҳад:

«Дар тафсир ва татбиқи ин порча, мо ба ҳодисаи сеюми муҳиме расонида мешавем, ки дар натиҷаи он империяи Рум ба вартагунӣ кашида шуд. Ва дар ёфтани иҷрои таърихӣ ин карнаи сеюм, мо барои ҷанд иқтибос ба Шарҳҳои доктор Алберт Барнс қарздор ҳоҳем буд. Дар шарҳи ин оят, ҷунон ки ин муфасссир меғӯяд, зарур аст, ки “сарваре ё ҷанговаре вучуд дошта бошад, ки ўро метавон ба шаҳоби фурузон монанд кард; ки масири ӯ ба таври истисноӣ дурахшон бошад; ки ногаҳон МИСЛИ ситораи сӯзон падид ояд, ва сипас мисли ситорае нопадид шавад, ки нураш дар обҳо хомӯш гардидааст.” — Шарҳҳо бар Ваҳй 8.»

«Дар ин ҷо пешфарз гирифта мешавад, ки ин карнай ба ҷангҳои ҳаробкорона ва юришҳои шадидаи Атилла бар зидди қудрати Рум ишора дорад, ки онҳоро ӯ дар сари тӯдаҳои ҳунҳои худ ба роҳ андохт....»

«Ва номи ситора Кирмин номида шуд [ишоракунанда ба оқибатҳои талх].» Ин суханон, ки—ҷунонки ҳатто аломатгузорӣ дар нусхаи мо нишон медиҳад—бо ояти пешин наздиктар пайванд доранд, моро барои лаҳзае ба хусусияти Атилла, ба мусибате ки ӯ сабабгор ё абзори он буд, ва ба даҳшате ки номи ӯ бармеангехт, бозмегардонанд.

«“Несту нобудсозии комил ва аз байн бурдани пурра” ибораҳои мебошанд, ки беҳтарин офатҳои сеюм, ки ӯ ба амал овард, ифода мекунанд». Ў худро «Тоziёнаи Худо» меномид». Uriah Smith, *Daniel and Revelation*, 484, 487.

Таърихи карнаи сеюм, ки онро Аттилаи Хуннӣ намояндагӣ мекунад, аз соли 441 то вафоти ӯ дар соли 453 буд. Сипас Смит ояти дувоздаҳумро иқтибос меорад, ки карнаи чорумро пеш мегузорад ва подшоҳи варвар Одосерро тавсиф мекунад, ки дар он рамзшиносии сегонаи Руми Ғарбӣ бо офтоб, моҳ ва ситорагон ифода ёфтааст. Ӯ ин се рамзро чунин муайян мекунад: рамзҳои «офтоб, моҳ ва ситорагон,—зеро онҳо, бешубҳа, дар ин ҷо ҳамчун рамзҳои истифода шудаанд,—ошкоро ба ҷароғҳои бузурги ҳукумати Рум ишора мекунанд,—яъне ба императорони он, сенаторон ва консулҳои он. Ускуф Нютон қайд мекунад, ки охири императори Руми Ғарбӣ Ромулус буд, ки ба масҳара Августулус, ё “Августи хурд” номида мешуд. Руми Ғарбӣ соли 476 м. сукут кард. Бо вучуди ин, ҳарчанд офтоби Рум хомӯш гардида буд, ҷирмҳои тобони тобеъи он ҳанӯз сусти медурахшиданд, дар ҳоле ки сенат ва консулҳо идома доштанд. Аммо пас аз шикастҳои зиёди шаҳрвандӣ ва тағйироти бахти сиёсӣ, билохира, дар соли 566 м., тамоми сохтори ҳукумати қадимӣ барҳам дода шуд, ва ҳуди Рум аз он ки маликаи ҷаҳон бошад, ба як герсогии фақири бочгузор ба Экзархи Равенна табдил ёфт.» Урайя Смит, *Daniel and Revelation*, 487.

Дар ин ҷо мо шояди дигареро ба тақсими сегонаи Рум меёбем, ки иттиҳоди сегонаи Руми муосирро пешнамоӣ мекунад. Дар Руми шарқӣ ва бо император Константин, тақсими сегона тавассути се писари ӯ ифода ёфта буд, аммо дар Руми ғарбӣ он дар шакли сегонаи ҳукумати онҳо зоҳир гардид. Сипас Смит муайян мекунад, ки офтоб, моҳ ва ситорагон тартиби муайянеро намояндагӣ мекунанд, ки дар он Руми ғарбӣ сукут дода шуд. Ӯ ривояти худро бо муқаддимаи зерин ба се карнаи охири ба анҷом мерасонад.

«Ҳарчанд офатҳое, ки дар натиҷаи ҳуҷумҳои нахустини ин варварон бар империя оварда шуданд, даҳшатаңгез буданд, онҳо дар муқоиса бо офатҳое, ки бояд баъдан фаро мерасиданд, нисбатан сабук буданд. Онҳо танҳо монанди қатраҳои пешакии бороне буданд пеш аз селоби шадиде, ки ба зудӣ бар ҷаҳони Рум фурӯ хоҳад рехт. Се карнаи боқимонда, чунон ки дар оятҳои зерин баён шудааст, зеро сояи абри вой қарор доранд.

«ОЯТИ 13. Ва ман назар кардам, ва фариштаеро дидам, ки дар миёни осмон парвоз мекард, ва бо овози баланд мегуфт: Вой, вой, вой бар сокинони замин аз сабаби овозҳои дигари карнаи он се фариштае, ки ҳанӯз бояд бинавозанд».

«Ин фаришта аз силсилаи ҳафт фариштаи карнай нест, балки танҳо фариштаест, ки эълон мекунад, ки се карнаи боқимонда карнайҳои вой мебошанд, ба сабаби воқеаҳои даҳшатноктаре, ки ҳангоми садо додани онҳо ба вуқӯъ хоҳанд пайваст. Пас, карнаи баъдӣ, ё панҷум, войи аввал аст; карнаи шашум, войи дуюм; ва карнаи ҳафтум, охири карнай дар ин силсилаи ҳафт карнай, войи сеюм аст». Uriah Smith, *Daniel and Revelation*, 493.

Мо баррасии се Вой бар карнайҳоро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

«Ҷоғҳои Рими императорӣ, ҳангоми сукути он, то охири тои онҳо пешгӯӣ шуда буданд, то он даме ки Рум бе император, бе консул ва бе сенат монд. “Дар замони экзархҳои Равенна, Рум ба дараҷаи дуум паст карда шуд.” Сеяки офтоб зарба хӯрд, ва сеяки моҳ, ва сеяки ситорагон. Насли қайсарон бо императорони Ғарб аз байн нарафт.

Рум, пеш аз сукути худ, фақат бахше аз қудрати императориро дар ихтиёр дошт. Қустантиния бо он дар империяи ҷаҳон шарик буд. Ва на готҳо ва на вандалҳо бар он шаҳри ҳанӯз императорӣ, ки императори он, пас аз нахустин интиқоли тахти империя аз ҷониби Қустантин, бисёр вақт императори Румро ҳамчун номзад ва ноиби худ нигоҳ медошт, ҳукмронӣ накарданд. Ва сарнавишти Қустантиния барои асрҳои дигар нигоҳ дошта шуда буд, ва бо қарнайҳои дигар эълон гардид. Аз офтоб, моҳ ва ситорагон, то он вақт фақат сеяки онҳо зарба хӯрда буд.»

«Суханони хотимавии Карнаи Чаҳорум ба барқароршавии ояндаи Империяи Ғарбӣ ишора мекунад: “рӯзе барои сеяки он равшан нашуд, ва шаб низ ҳамчунин.” Аз лиҳози ҳокимияти шаҳрвандӣ, Рум тобеи Равенна гардид, ва Италия ба як вилояти фатҳшудаи Империяи Шарқӣ табдил ёфт. Аммо, чунон ки ба таври муносибтар ба пешгӯйҳои дигар тааллуқ дорад, ҳимоят аз парастии сураҷҳо нахуст қудратҳои рӯҳонӣ ва дунявӣ папа ва императорро ба бархӯрди шадид кашид; ва Юстиниан, бо вогузор кардани тамоми ҳокимият бар қалисоҳо ба папа, дасти ёрии худро ба пешбурди бартарияти папагӣ расонд, ки баъдтар қудрати офаридани подшоҳонро ба худ гирифт. Дар соли Худованди мо 800, папа ба Карли Кабир унвони Императори Румиёнро дод».—Keith. Он унвон баъд аз нав аз шоҳи Фаронса ба шоҳи Олмон интиқол дода шуд. Ва аз ҷониби Император Франсис Дуюм ҳатто ҳамин афсона низ ниҳоятан ва абадан, 6 августи соли 1806, рад карда шуд». A. T. Jones, The Great Nations of Today, 54.